

III

(Подготвителни актове)

СЪВЕТ

ПОЗИЦИЯ (ЕС) № 4/2010 НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

с оглед приемането на регламент на Европейския парламент и на Съвета относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004

Приета от Съвета на 11 март 2010 г.

(текст от значение за ЕИП)

(2010/C 122 E/01)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

(2) Тъй като използващият автобусен транспорт пътник е по-слабата страна по договора за превоз, на всички пътници следва да бъде осигурено минимално ниво на защита.

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 91, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

(3) Мерките на Съюза за подобряване на правата на пътниците в сектора на автобусния транспорт следва да отчитат специфичните характеристики на този сектор, в който участват предимно малки и средни предприятия.

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

(4) С оглед на специфичните характеристики на специализираните редовни превози и транспортните операции за собствена сметка тези видове превоз следва да бъдат оставени извън приложното поле на регламента. Специализираните редовни превози следва да включват превози, специално предназначени за превоз на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност и превоз на работници между дома и работното място, превоз на ученици и студенти от и до учебната институция.

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Действията на Съюза в областта на автобусния транспорт следва да целят, наред с останалото, осигуряването на висока степен на защита на пътниците, сравнима с тази при другите видове транспорт, без значение къде пътуват те. Освен това следва изцяло да се отчитат изискванията за защита на потребителите като цяло.

(5) Предвид специфичните характеристики на градските, крайградските и регионалните редовни превози на държавите-членки следва да се предостави правото да освободят тези видове превози от прилагането на значителна част от настоящия регламент. За да определят кои са градските, крайградските и регионалните редовни превози, държавите-членки следва да имат предвид критерии като разстояние, честота на превозите, брой на спирките по разписание, вида на използваните автобуси, билетните схеми, динамика в броя на пътниците между пиковите и непиковите часове, автобусни кодове и разписания.

⁽¹⁾ Становище от 16 юли 2009 г. (ОВ С 317, 23.12.2009 г., стр. 99).

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 23 април 2009 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета от 11 март 2010 г. и позиция на Европейския парламент от ... (все още непубликувана в Официален вестник).

- (6) Пътниците и най-малко лицата, по отношение на които пътникът е имал или би имал в бъдеще правно задължение за издръжка, следва да се ползват с подходяща закрила в случай на произшествия, причинени от използването на автобус, като се взема предвид Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка ⁽¹⁾.
- (7) При избора на националното право, приложимо към обезщетението при смърт или телесна повреда, както и при загуба или повреда на багаж вследствие на произшествия, причинени от използването на автобус, следва да се вземат предвид Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения („Рим II“) ⁽²⁾ и Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения („Рим I“) ⁽³⁾.
- (8) В допълнение към обезщетението в съответствие с приложимото национално право в случай на смърт или телесна повреда или загуба или повреда на багаж вследствие на произшествия, причинени от използването на автобус, пътниците следва да имат право на помощ във връзка с непосредствените им практически нужди след произшествието. Тази помощ би могла да включва първа помощ, настаняване, храна, дрехи и транспорт.
- (9) Автобусните превози на пътници следва да са от полза на гражданите като цяло. Следователно лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност, независимо дали тази намалена подвижност се дължи на увреждане, възраст или друг фактор, следва да разполагат с възможности за ползване на автобусни превози, сравними с възможностите, с които разполагат останалите граждани. Лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност имат същите права като всички останали граждани по отношение на свободното придвижване, свободата на избор и недискриминацията.
- (10) В контекста на член 9 от Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания и с цел предоставяне на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност възможности за пътуване с автобус, сравними с тези на останалите граждани, следва да бъдат установени правила за недискриминация и предоставяне на помощ по време на пътуването им. Следователно такива лица следва да се приемат за превоз и да не им се отказва превоз на основание тяхното увреждане или намалена подвижност, освен по причини, основаващи се на съображения за безопасност или свързани с проектирането на превозните средства или инфраструктурата. В рамките на приложимото законодателство за защита на работниците лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност следва да имат право на помощ на автогарите и на борда на превозните средства. В интерес на социалното им приобщаване заинтересованите лица следва да получават такава помощ безплатно. Превозвачите следва да установят условия за достъп, като за предпочитане използват европейската система на стандартизация.
- (11) Когато решават въпроси относно проектирането на нови автогари, както и в рамките на значителни ремонтни дейности, управителите на автогари следва по възможност да вземат предвид нуждите на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност. При всички случаи управителите на автогари следва да определят пунктове, в които тези лица могат да съобщят за пристигането си и за необходимостта от предоставяне на помощ.
- (12) Персоналът следва да бъде подходящо обучен, за да посрещне нуждите на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност. С цел улесняването на взаимното признаване на националните квалификации на водачите би могло да се осигури обучение за повишаване на осведомеността относно уврежданията, като част от началната квалификация или от продължаващото обучение, както е посочено в Директива 2003/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 юли 2003 г. относно начална квалификация и продължаващо обучение на водачи на някои пътни превозни средства за превоз на товари или пътници ⁽⁴⁾. С цел да се гарантира съответствие между въвеждането на изискванията за обучение и заложените в тази директива срокове следва да се предвиди възможност за изключение за ограничен срок.
- (13) Когато е възможно, следва да се провеждат консултации с представителните организации на лицата с увреждания или лицата с намалена подвижност или тези организации следва да участват в организирането на обучение, свързано с уврежданията.
- (14) Правата на пътниците при автобусен превоз следва да включват правото на получаване на информация относно превоза както преди, така и по време на пътуването. Цялата основна информация, която се предоставя на пътниците при автобусен превоз, следва да бъде предоставяна и в алтернативни форми, които са достъпни за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност.
- (15) Настоящият регламент не следва да ограничава правата на превозвачите да търсят обезщетение от всяко едно лице, включително и от трети лица, в съответствие с приложимото национално право.
- (16) Следва да бъдат намалени неудобствата, изпитвани от пътниците в резултат на отмяната или значителното закъснение на тяхното пътуване. За тази цел за заминаващите от автогарите пътници следва да се полагат съответни грижи и да им се предоставя съответна информация. Пътниците следва да могат също да отменят пътуването си, като им бъдат възстановени разходите за билети, или да продължат пътуването си или да бъдат пренасочени при задоволителни условия.

⁽¹⁾ ОВ L 263, 7.10.2009 г., стр. 11.

⁽²⁾ ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40.

⁽³⁾ ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

⁽⁴⁾ ОВ L 226, 10.9.2003 г., стр. 4.

- (17) Превозвачите следва да си сътрудничат чрез своите професионални сдружения с цел постигане на договорености на национално или европейско равнище с участието на заинтересованите лица, професионални сдружения и сдружения на потребителите, пътниците и лицата с увреждания, целящи подобряването на грижата за пътниците, по-специално в случаите на отмяна и значителни закъснения.
- (18) Настоящият регламент не следва да засяга правата на пътниците, установени с Директива 90/314/ЕИО на Съвета от 13 юни 1990 г. относно пакетните туристически пътувания, пакетните туристически ваканции и пакетните туристически обиколки⁽¹⁾. Настоящият регламент не следва да се прилага в случай на отмяна на пакетна екскурзия по причини, които не са свързани с отмяната на автобусен превоз.
- (19) Пътниците следва да бъдат напълно информирани за своите права съгласно настоящия регламент, така че да могат ефективно да упражняват тези права.
- (20) Пътниците следва да могат да упражняват правата си чрез подходящи процедури за обжалване, въведени от превозвачите, или, в зависимост от случая, чрез подаване на жалби до органа или органите, определени за тази цел от съответната държава-членка.
- (21) Държавите-членки следва да осигурят спазването на настоящия регламент, както и да определят компетентен орган или органи, които да изпълняват задачи по надзор и задачи във връзка с прилагането му. Това не засяга правата на пътниците да търсят поправка на вредите по съдебен ред съгласно процедурите, предвидени в националното право.
- (22) Предвид установените от държавите-членки процедури за подаване на жалби е препоръчително жалбите, свързани с предоставяне на помощ, да бъдат подавани до органа или органите, определени за целите на прилагането на настоящия регламент в държавата-членка, в която се намира точката на качване или точката на слизване.
- (23) Държавите-членки следва да предвидят система от санкции за нарушаване на настоящия регламент и да осигурят прилагането на тези санкции. Тези санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (24) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно установяването на равностойно ниво на защита и помощ за пътниците при автобусен транспорт във всички държави-членки, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно поради мащаба и последиците на действието могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (25) Настоящият регламент не следва да засяга разпоредбите на Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. относно защитата на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни⁽²⁾.
- (26) Прилагането на настоящия регламент следва да се основава на Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 г. за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите (Регламент за сътрудничество в областта на защита на потребителите)⁽³⁾. Ето защо посоченият регламент следва да бъде съответно изменен.
- (27) Настоящият регламент защита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз, посочена в член 6 от Договора за Европейския съюз, при отчитане също така на Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. относно прилагане на принципа на равно третиране на лица без разлика на расата или етническия произход⁽⁴⁾ и на Директива 2004/113/ЕО на Съвета от 13 декември 2004 г. относно прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на достъпа до стоки и услуги и предоставянето на стоки и услуги⁽⁵⁾,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се уреждат правилата за автобусния транспорт по отношение на:

- а) недискриминацията между пътниците по отношение на транспортните условия, предлагани от превозвачите;
- б) правата на пътниците в случай на произшествия, причинени от използването на автобус, водещи до смърт или телесна повреда или загуба или повреда на багаж;
- в) недискриминацията и задължителното предоставяне на помощ за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност;
- г) правата на пътниците в случай на отмяна или закъснение;
- д) минималната информация, която трябва да бъде предоставена на пътниците;

⁽²⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

⁽³⁾ ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 180, 19.7.2000 г., стр. 22.

⁽⁵⁾ ОВ L 373, 21.12.2004 г., стр. 37.

⁽¹⁾ ОВ L 158, 23.6.1990 г., стр. 59.

е) разглеждането на жалби;

ж) общите правила за прилагането.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага за пътници, ползващи редовни превози:

а) при които точката на качване на пътника се намира на територията на държава-членка; или

б) при които точката на качване на пътника се намира извън територията на държава-членка, а точката на слизане на пътника се намира на територията на държава-членка.

2. Освен това, с изключение на глави III—VI, настоящият регламент се прилага за пътниците, ползващи случайни превози, при които началната точка на качване или крайната точка на слизане на пътника се намира на територията на държава-членка.

3. Настоящият регламент не се прилага за специализирани редовни превози и транспортни операции за собствена сметка.

4. Държавите-членки могат да предвидят освобождаване от прилагането на настоящия регламент, с изключение на член 4, параграф 2, член 9 и член 10, параграф 1, по отношение на градските, крайградските и регионалните редовни превози, включително презграничните превози от такъв тип.

5. Държавите-членки могат да предвидят на прозрачна и недискриминационна основа освобождаване от прилагането на настоящия регламент, с изключение на член 4, параграф 2, член 9 и член 10, параграф 1, по отношение на вътрешните редовни превози, за срок до пет години с възможност за двукратно подновяване.

6. Държавите-членки могат да предвидят на прозрачна и недискриминационна основа освобождаване от прилагането на разпоредбите на настоящия регламент за срок до пет години по отношение на определени редовни превози, на основание факта, че значителна част от редовния превоз, включително най-малко една спирка по разписание, е изнесена извън Съюза. Това освобождаване може да бъде подновявано.

7. Държавите-членки информират Комисията за случаите на освобождаване на различните видове превози, предоставено съгласно параграфи 4, 5 и 6. Комисията предприема подходящи действия, ако такова освобождаване се счита за несъответстващо на разпоредбите на настоящия член. До ... (*) Комисията представя пред Европейския парламент и пред Съвета доклад относно освобождаванията, предоставени съгласно параграфи 4, 5 и 6.

8. Някоя разпоредба на настоящия регламент не съставлява техническо изискване, налагащо задължения на превозвачите или

(*) Пет години след началната дата на прилагане на настоящия регламент.

управителите на автогари да внасят промени или да заменят автобуси или инфраструктура, или оборудване на автобусни спирки и автогари.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) „редовни превози“ означава услуги по извършване на превоз на пътници с автобус с определена честота по определени маршрути, като пътниците се качват и слизат на предварително определени места за спиране;

б) „специализирани редовни превози“ означава редовни превози, независимо от организатора им, при които се осигурява автобусен превоз на определени категории пътници, като се изключват всички останали пътници;

в) „транспортни операции за собствена сметка“ означава операции, които се извършват чрез автобус с нетърговска или с нестопанска цел от физическо или юридическо лице, когато:

— транспортната дейност представлява само допълнителна дейност за това физическо или юридическо лице, и

— използваните превозни средства са собственост на това физическо или юридическо лице или са получени от това лице на изплащане, или са предмет на дългосрочен договор за лизинг и се управляват от член на персонала на това физическо или юридическо лице или от самото физическо лице, или от служители, назначени от предприятието или предоставени на разположение от негова страна съгласно договорно задължение;

г) „случайни превози“ означава превози, които не попадат в определението за редовни превози и чиято основна характеристика е автобусният превоз на групи пътници, образувани по инициатива на клиента или на самия превозвач;

д) „договор за превоз“ означава договор за превозване, сключен между превозвач и пътник за предоставянето на един или повече редовни или случайни превози;

е) „билет“ означава валиден документ или друго доказателство за договор за превоз;

ж) „превозвач“ означава физическо или юридическо лице, различно от туроператор или продавач на билети, което предоставя редовен или случаен превоз на широката общественост;

з) „фактически превозвач“ означава физическо или юридическо лице, различно от превозвача, което фактически осъществява целия превоз или част от него;

- и) „продавач на билети“ означава посредник, сключващ договори за превоз от името на превозвач;
- й) „туристически агент“ означава посредник, сключващ договори за превоз от името на пътник;
- к) „туроператор“ означава организатор или продавач на дребно, различен от превозвача, по смисъла на член 2, параграфи 2 и 3 от Директива 90/314/ЕИО;
- л) „лице с увреждания“ или „лице с намалена подвижност“ означава всяко лице, чието способност за придвижване при ползване на транспорт е намалена поради някакво физическо увреждане (сетивно или двигателно, трайно или временно), умствено увреждане или недостатък или някаква друга причина за увреждане, или поради възраст, и чието състояние се нуждае от съответно внимание и от приспособяване на обслужването, предоставяно на всички пътници, към неговите специфични нужди;
- м) „условия на достъп“ означава подходящи стандарти, насоки и информация относно достъпността на автобусите и/или определените автогари, включително улесненията за лица с увреждания или за лица с намалена подвижност;
- н) „резервация“ означава запазване на място на борда на автобус в рамките на редовен превоз с точно определено време на заминаване;
- о) „автогара“ означава автогара, която разполага с персонал и където в зависимост от определения маршрут е предвидено спиране в рамките на редовния превоз за качването или слизането на пътници, и в която са предвидени помещения като гише за регистрация, чакалня или билетно бюро;
- п) „автобусна спирка“ означава всяка точка, различна от автогара, на която според определения маршрут в рамките на редовния превоз е предвидено спиране за качването и слизането на пътници;
- р) „управител на автогара“ означава организационно образувание в държава-членка, на което е поверена отговорността за управлението на определена автогара;
- с) „отмяна“ означава неосъществяването на предварително планиран редовен превоз;
- т) „закъснение“ означава разликата между времето на заминаване в рамките на редовния превоз съгласно оповестеното разписание и времето на действителното заминаване.

Член 4

Билети и недискриминационни договорни условия

1. Превозвачите предоставят на пътника билет, освен ако други документи не дават право на превоз. Билетът може да бъде издаден в електронна форма.
2. Без да се засягат специалните тарифи за отделни социални групи, договорните условия и прилаганите от превозвачи тарифи

се прилагат по отношение на широката общественост без каквато и да е пряка или непряка дискриминация, основана на гражданството на крайния потребител или на мястото на установяване на превозвачите или продавачите на билети в рамките на Съюза.

Член 5

Други изпълнители

1. Ако изпълнението на задълженията съгласно настоящия регламент е поверено на фактически превозвач, продавач на билети или друго лице, превозвачът, туристическият агент, туроператорът или управителят на автогара, поверил тези задължения, независимо от това носи отговорност за действията или бездействията на този изпълнител.

2. Освен това по отношение на лицето, на което превозвачът, туристическият агент, туроператорът или управителят на автогара е поверил изпълнението на дадено задължение, се прилагат разпоредбите на настоящия регламент във връзка с повереното задължение.

Член 6

Недопустимост на отмяна на задължения

1. Задълженията към пътниците съгласно настоящия регламент не могат да бъдат ограничавани или отменени, поспециално чрез дерогация или клауза за ограничаването им в договора за превоз.

2. Превозвачите могат да предлагат договорни условия, които са по-благоприятни за пътника от условията, предвидени в настоящия регламент.

ГЛАВА II

ОБЕЗЩЕТИЕ И ПОМОЩ В СЛУЧАЙ НА ПРОИЗШЕСТВИЯ

Член 7

Смърт или телесна повреда на пътници, загуба или повреда на багаж

1. В съответствие с приложимото национално право пътниците имат право на обезщетение в случай на смърт или телесна повреда, както и на загуба или повреда на багаж вследствие на произшествия, причинени от използването на автобус. В случай на смърт на пътник това право се прилага най-малко за лицата, към които пътникът е имал или би имал в бъдеще правно задължение за издръжка.

2. Размерът на обезщетението се изчислява в съответствие с приложимото национално право. За всеки отделен случай максималната сума, предвидена от националното право за обезщетение в случай на смърт и телесна повреда или загуба или повреда на багаж, не може да бъде по-малка от:

- а) 220 000 EUR на пътник;

б) за градския, крайградския и регионалния транспорт или за случайните превози - 500 EUR за единица багаж, а за останалите видове редовни или случайни превози - 1 200 EUR за единица багаж. При повреда на инвалидни колички, друго оборудване за придвижване или помощни средства, размерът на обезщетението винаги се равнява на стойността на замяната или ремонта на изгубеното или повредено оборудване.

Член 8

Непосредствени практически нужди на пътниците

В случай на произшествие, причинено от използването на автобус, превозвачът осигурява разумна помощ във връзка с непосредствените практически нужди на пътниците след произшествието. Тази помощ не представлява признаване на отговорност.

ГЛАВА III

ПРАВА НА ЛИЦАТА С УВРЕЖДЕНИЯ И НА ЛИЦАТА С НАМАЛЕНА ПОДВИЖНОСТ

Член 9

Право на превоз

1. Превозвачите, туристическите агенти и туроператорите не могат да откажат да приемат резервация, да издадат или да предоставят по друг начин билет, или да качат лице на основание увреждане или намалена подвижност.

2. Резервациите и билетите се предлагат на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност без надценка.

Член 10

Исключения и специални условия

1. Независимо от член 9, параграф 1, превозвачите, туристическите агенти и туроператорите могат да откажат да приемат резервация, да издадат или да предоставят по друг начин билет на дадено лице, или да откажат да го качат на основание увреждане или намалена подвижност:

- а) с цел спазване на приложимите изисквания за безопасност, установени от международното право, правото на Съюза или националното право, или с цел спазване на изискванията за защита на здравето и безопасността, установени от компетентните органи;
- б) ако поради конструкцията на превозното средство или инфраструктурата, включително автобусните спирки и автогарите, физическото качване, слизане или превоз на лицето с увреждане или лицето с намалена подвижност се оказва невъзможно от гледна точка на безопасността или осъществимостта.

2. В случай на отказ за приемане на резервация или издаване, или предоставяне по друг начин на билет на основание причините, посочени в параграф 1, превозвачите, туристическите агенти и туроператорите полагат разумни усилия да информират засегнатото лице относно приемлив алтернативен превоз, осигуряван от превозвача.

3. Ако лице с увреждане или лице с намалена подвижност, което има резервация или билет и което е спазило изискванията, посочени в член 14, параграф 1, буква а), и въпреки това му е отказано качване на основание неговото увреждане или намалена подвижност, на него, както и на всяко придружаващо лице в съответствие с параграф 4 от настоящия член, се предлага избор между:

- а) правото на възстановяване на цената на билета и, когато това е приложимо, безплатен превоз за връщане до началната точка на отпътуване при първа възможност, както е отбелязано в договора за превоз, както и
- б) в случаите, когато не е осъществимо, продължаване на пътуването или пренасочване с разумни алтернативни транспортни услуги, към местоназначението, както е отбелязано в договора за превоз.

Липсата на уведомяване в съответствие с член 14, параграф 1, буква а) не засяга правото на възстановяване на заплатената за билета сума.

4. При същите условия като предвидените в параграф 1, буква а) превозвачът, туристическият агент или туроператорът може да изиска дадено лице с увреждания или лице с намалена подвижност да бъде придружавано от друго лице, което е в състояние да окаже необходимата помощ на лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност, ако това е абсолютно необходимо. Такова придружаващо лице получава безплатен превоз и, ако е осъществимо, място за сядане до лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност.

5. Когато превозвачите, туристическите агенти или туроператорите прилагат параграф 1, те незабавно информират лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност за причините за това и при искане уведомяват въпросното лице в писмен вид в рамките на пет работни дни от искането.

Член 11

Достъпност и информация

1. В сътрудничество с представителните организации на лицата с увреждания или лицата с намалена подвижност, превозвачите и управителите на автогари установяват или поддържат, когато е целесъобразно чрез своите организации, недискриминационни условия на достъп до превоз на лица с увреждания и лица с намалена подвижност.

2. Предвидените в параграф 1 условия на достъп се оповестяват от превозвачите или управителите на автогари на материален носител или в интернет на същите езици, на които по правило се предоставя информация на всички пътници.

3. Туроператорите оповестяват предвидените в параграф 1 условия за достъп, които се прилагат за пътувания, включени в пакетни туристически пътувания, пакетни туристически ваканции и пакетни туристически обиколки, организирани, продавани или предлагани за продажба от тях.

4. Информацията за условията за достъп по параграфи 2 и 3 се разпространява на материален носител по искане на пътника.

5. Превозвачите, туристическите агенти и туроператорите гарантират, че цялата информация от значение за пътуването и условията на превоза е на разположение в подходяща и достъпна форма за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност, включително, когато е приложимо, осигуряват възможност за резервация онлайн и информация в интернет. Информацията се разпространява на материален носител по искане на пътника.

Член 12

Определяне на автогари

Държавите-членки определят автогари, където се осигурява помощ за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност. Държавите-членки информират Комисията за това. Комисията предоставя на разположение в интернет списък на определените автогари.

Член 13

Право на помощ на определените автогари и на борда на автобусите

1. При спазване на условията за достъп, предвидени в член 11, параграф 1 и в рамките на съответните им функции, превозвачите и управителите на автогари предоставят на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност безплатна помощ, посочена в част а) от приложение I, на определени от държави-членки автогари.

2. При спазване на условията за достъп, предвидени в член 11, параграф 1, превозвачите предоставят на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност безплатна помощ, посочена в част б) от приложение I, на борда на автобусите.

Член 14

Условия за предоставяне на помощ

1. Превозвачите и управителите на автогари си сътрудничат с цел предоставяне на помощ на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност, при условие че:

а) превозвачите, управителите на автогари, туристическите агенти или туроператорите са уведомени за нуждите на лицето от такава помощ най-малко два работни дни преди възникване на необходимостта от предоставяне на помощ; и

б) съответните лица се явят на определения пункт:

i) по време, указано предварително от превозвача, което е не повече от 60 минути преди оповестеното време на заминаване; или

ii) ако не е посочено точно време, не по-късно от 30 минути преди оповестеното време на заминаване.

2. В допълнение към параграф 1 по време на резервацията или предварителното купуване на билета лицата с увреждания или лицата с намалена подвижност уведомяват превозвача,

туристическия агент или туроператора за специфичните си нужди по отношение на мястото за сядане, при условие че към този момент тези нужди са вече известни.

3. Превозвачите, управителите на автогари, туристическите агенти и туроператорите предприемат всички необходими мерки за улесняване на получаването на уведомления относно нуждата от помощ, направени от лица с увреждания или от лица с намалена подвижност. Това задължение е приложимо във всички определени автогари и техните пунктове за продажба, включително при продажби по телефона и чрез интернет.

4. Ако не са били уведомени съгласно параграф 1, буква а) и параграф 2, превозвачите, управителите на автогари, туристическите агенти или туроператорите полагат всички разумни усилия да гарантират предоставянето на помощ по начин, който дава възможност на лицето с увреждания или на лицето с намалена подвижност да се качи на заминаващо превозно средство, да направи смяна на съответното превозно средство или да слезе от пристигащо превозно средство, за което е закупило билет.

5. Управителят на автогарата определя място във или извън автогарата, където лицата с увреждания или лицата с намалена подвижност могат да съобщят за пристигането си и да поискат помощ. Това място се обозначава ясно и на него в достъпна форма се предлага основна информация за автогарата и предоставяната помощ.

Член 15

Предаване на информация на трето лице

Ако туристическите агенти или туроператорите са били уведомени съгласно член 14, параграф 1, буква а), те изпращат при първа възможност, в рамките на обичайното си работно време, информацията до превозвача или до управителя на автогарата.

Член 16

Обучение

1. Превозвачите и, когато е целесъобразно, управителите на автогари въвеждат процедури за обучение, включително инструктаж, свързани с уврежданията, и гарантират, че:

а) техният персонал, различен от водачите, включително служителите, наети от всеки друг изпълнител, който предоставя помощ пряко на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност, са обучени или инструктирани, както е описано в части а) и б) от приложение II; и

б) техният персонал, включително водачите, който обслужва пряко пътуващите или трябва да се справя с проблеми, свързани с пътуващите, е обучен или инструктиран, както е описано в част а) от приложение II.

2. Дадена държава-членка може да предостави освобождаване от прилагането на параграф 1, буква б) по отношение на обучението на водачите, за максимален срок от две години, считано от ... (*).

(*). Дата на прилагане на настоящия регламент.

Член 17

Обезщетение във връзка с инвалидни колички и друго оборудване за придвижване

1. Превозвачите и управителите на автогара отговарят за причинените от тях загуби или повреди на инвалидни колички, друго оборудване за придвижване или помощни средства в резултат на предоставената от тях помощ. Загубите или повредите се обезщетяват от превозвача или от управителя на автогарата, чиято отговорност може да бъде ангажирана във връзка със загубите или повредите.
2. Посоченото в параграф 1 обезщетение се равнява на стойността на замената или ремонта на загубеното или повредено оборудване или помощни средства.
3. При необходимост се полагат всички усилия за бързо предоставяне на заместващо оборудване или помощни средства. Инвалидните колички, другото оборудване за придвижване или помощните средства по възможност имат технически или функционални характеристики, сходни на тези на загубените или повредени оборудване и средства.

Член 18

Освобождания

1. Без да се засяга член 2, параграф 4, държавите-членки могат да предоставят освобождение от прилагането на всички или на някои от разпоредбите на настоящата глава по отношение на вътрешните редовни превози, при условие че гарантират, че нивото на защита на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност съгласно националните им разпоредби е най-малко същото като предвиденото в настоящия регламент.
2. Държавите-членки информират Комисията за случаите на освобождение, предоставено съгласно параграф 1. Комисията предприема подходящи действия, ако такова освобождение се счита за несъответстващо на разпоредбите на настоящия член. До ... (*) Комисията представя пред Европейския парламент и пред Съвета доклад относно освобожданията, предоставени съгласно параграф 1.

ГЛАВА IV

ПРАВА НА ПЪТНИЦИТЕ В СЛУЧАЙ НА ОТМЯНА ИЛИ ЗАБАВЯНЕ

Член 19

Продължаване на пътуването, пренасочване и възстановяване на средства

1. Когато превозвачът основателно очаква отмяна или закъснение с повече от 120 минути при заминаването от автогара в рамките на редовен превоз, на пътника незабавно се предлага следният избор:
 - а) продължаване на пътуването или пренасочване до крайното местоназначение при първа възможност, при съставими условия, така както е посочено в договора за превоз;
 - б) възстановяване на цената на билета и, когато това е приложимо, при първа възможност - безплатно връщане с

(*) Пет години след началната дата на прилагане на настоящия регламент.

автобус до началната точка на отпътуване, така както е посочено в договора за превоз.

2. В случаите на отмяна или закъснение с повече от 120 минути при заминаването от автобусна спирка в рамките на редовен превоз пътникът има право на такова продължаване на пътуването или пренасочване, или възстановяване на цената на билета от превозвача.

3. Възстановяването на средства, предвидено в параграф 1, буква б) и параграф 2, се извършва в срок от 14 дни след отправяне на предложението или след получаване на искането за това. Възстановява се пълната стойност на билета на цената, на която е бил купен, за неосъществената част или части от пътуването, както и за вече осъществената част или части от пътуването, ако пътуването е вече безсмислено от гледна точка на първоначалния план на пътуване на пътника. За пътниците, които имат абонаментна карта или сезонен билет, плащането се равнява на съответния дял от пълната стойност на абонаментната карта или билета. Възстановяването се извършва в пари, освен ако пътникът не приеме друга форма на възстановяване.

Член 20

Информация

1. В случай на отмяна или закъснение при заминаването в рамките на редовен превоз превозвачът или, когато е уместно, управителят на автогарата, уведомява заминаващите от автогарите пътници за създалата се ситуация възможно най-скоро и във всеки случай не по-късно от 30 минути след определеното по разписание време на заминаване, като освен това им съобщава очакваното време на заминаване веднага щом тази информация бъде налична.
2. Ако пътниците изпуснат връзка по разписание поради отмяна или закъснение, превозвачът или, когато е уместно, управителят на автогарата, полага разумни усилия да уведоми засегнатите пътници относно алтернативните връзки.
3. Превозвачът или, когато е уместно, управителят на автогарата, гарантира, че лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност получават в достъпна форма информацията, изисквана съгласно параграфи 1 и 2.

Член 21

Помощ в случай на отмяна или закъснение при заминаване

При пътуване, продължаващо по разписание повече от три часа, в случай на отмяна или закъснение при заминаването от автогара с повече от два часа, превозвачът предлага на пътника безплатно:

- а) закуски, храна или напитки в зависимост от времето на чакане или закъснение, ако в автобуса или на автогарата има такива или е възможно да бъдат доставени;
- б) помощ за намиране на хотелска стая или друг вид настаняване, както и помощ за организиране на превоз между автогарата и мястото на настаняване, в случай че се налага една или повече нощувки.

При прилагането на настоящия член превозвачът обръща специално внимание на нуждите на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност, както и на евентуалните им придружители.

Член 22

Последващи искове

Нищо в настоящата глава не изключва възможността пътниците да потърсят пред националните съдилища и в съответствие с националното право обезщетение за вреди, претърпени в резултат на отмяна или закъснение в рамките на редовен превоз.

ГЛАВА V

ОБЩИ ПРАВИЛА ОТНОСНО ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯ И ПОДАВАНЕТО НА ЖАЛБИ

Член 23

Право на информация относно пътуването

Превозвачите и управителите на автогари, в рамките на съответните им функции, предоставят на пътниците подходяща информация по време на цялото пътуване. Когато е възможно, тази информация се предоставя в достъпна форма при поискване.

Член 24

Информация относно правата на пътниците

1. Превозвачите и управителите на автогари, в рамките на съответните им функции, гарантират, че най-късно в момента на заминаване на пътниците се предоставя подходяща и разбираема информация относно техните права съгласно настоящия регламент. Информацията се предоставя на автогарите и, когато е приложимо, в интернет. По искане на лице с увреждане или на лице с намалена подвижност информацията се предоставя в достъпна форма. Тази информация включва данни за контакт на органа или органите за прилагане, определени от държавата-членка съгласно член 27, параграф 1.

2. С оглед спазването на изискването за предоставяне на информация по параграф 1 превозвачите и управителите на автогари могат да използват кратко изложение на съдържанието на разпоредбите на настоящия регламент, което е подготвено от Комисията на всички официални езици на институциите на Европейския съюз и им е предоставено.

Член 25

Жалби

Превозвачите създават или поддържат механизъм за разглеждане на жалби относно правата и задълженията, предвидени в членове 4, 8 и 9 - 24.

Член 26

Подаване на жалби

Ако пътник, по отношение на който се прилага настоящият регламент, желае да подаде жалба до превозвача във връзка с членове 4, 8 и 9 - 24, той трябва да я подаде в срок до три месеца от датата на извършване на редовния превоз или от датата, на която е трябвало да бъде извършен редовен превоз.

В срок от един месец от получаване на жалбата, превозвачът уведомява пътника дали неговата жалба е основателна, дали е отхвърлена или все още е в процес на разглеждане. Срокът за предоставяне на окончателен отговор не трябва да надвишава три месеца от получаването на жалбата.

ГЛАВА VI

ПРИЛАГАНЕ И НАЦИОНАЛНИ ОРГАНИ ПО ПРИЛАГАНЕТО

Член 27

Национални органи по прилагането

1. Всяка държава-членка определя нов или съществуващ орган или органи, отговарящи за прилагането на настоящия регламент по отношение на редовните превози от точки, намиращи се на нейна територия, и по отношение на редовни превози от трета държава до такива точки. Всеки орган взема необходимите мерки, за да осигури спазване на настоящия регламент.

Всеки орган е независим от превозвачите, туроператорите и управителите на автогари по отношение на своята организация, решения за финансиране, правна структура и вземане на решения.

2. Държавите-членки информират Комисията относно органа или органите, определени в съответствие с настоящия член.

3. Всеки пътник може в съответствие с националното право да подаде жалба относно предполагаеми нарушения на настоящия регламент до съответния орган, определен съгласно параграф 1, или до всеки друг съответен орган, определен от държава-членка.

Дадена държава-членка може да реши:

- пътникът да подава жалбата във връзка с членове 4, 8 и 9 - 24 първо до превозвача; и/или
- националният орган по прилагането или друг съответен орган, определен от държавата-членка, да действа като контролна инстанция по отношение на жалби, по които не е намерено решение съгласно член 26.

Член 28

Доклад за прилагането

До 1 юни ... (*) и на всеки две години след това органите по прилагането, определени съгласно член 27, параграф 1, публикуват доклад за дейността си през изминалите две календарни години, който съдържа по-специално описание на действията, предприети за прилагане на настоящия регламент, както и статистика за жалбите и наложените санкции.

Член 29

Сътрудничество между органите по прилагането

Когато е целесъобразно, националните органи по прилагането, посочени в член 27, параграф 1, обменят информация относно своята работа и принципите и практиката на вземане на решение. Комисията ги подкрепя в тази им дейност.

(*) Две години след началната дата на прилагане на настоящия регламент.

Член 30

Санкции

Държавите-членки установяват система от санкции, приложими при нарушения на разпоредбите на настоящия регламент, и вземат всички необходими мерки за осигуряване на тяхното прилагане. Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите-членки уведомяват Комисията относно тези правила и мерки до ... (*), а също така я уведомяват незабавно относно всяко последващо изменение, което ги засяга.

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 31

Доклад

До ... (**). Комисията представя пред Европейския парламент и пред Съвета доклад за действието и последиците на настоящия регламент. При необходимост докладът се придружава от законодателни предложения за по-нататъшно детайлно прилагане на разпоредбите на настоящия регламент или за неговото изменение.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в ...

За Европейския парламент
Председател

...

За Съвета
Председател

...

Член 32

Изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004

В приложението към Регламент (ЕО) № 2006/2004 се добавя следната точка:

„18. Регламент (ЕС) № .../2010 на Европейския парламент и на Съвета от ... относно правата на пътниците в автобусния транспорт (*).

(*) ОВ L ...“

Член 33

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Прилага се от ... (**).

Член 34

Публикуване

Настоящият регламент се публикува в Официален вестник на Европейския съюз.

(*) Дата на прилагане на настоящия регламент.

(**) Три години след началната дата на прилагане на настоящия регламент.

(***) Две години след датата на публикуване.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Предоставяне на помощ на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност**а) Предоставяне на помощ на определените автогари**

Помощ и условия, необходими, за да могат лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност:

- да съобщят за пристигането си на автогарата и за искането си за предоставяне на помощ на определените пунктове;
- да се придвижат от определения пункт до гишетото за регистрация, чакалнята и зоната за качване;
- да се качат на превозното средство с помощта на подежни устройства, инвалидни колички или друга необходима помощ, в зависимост от случая;
- да натоварят багажа си;
- да получат багажа си;
- да слязат от превозното средство;
- да вземат признато куче придружител в автобуса;
- да се придвижат до своето място;

б) Помощ на борда на превозното средство

Помощ и условия, необходими, за да могат лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност:

- да получат важна информация за пътуването в достъпна форма, при искане за това от страна на пътника;
 - да се качат/слязат от превозното средство по време на паузи при пътуването, ако на борда има персонал, различен от водача.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Обучение, свързано с уврежданията**а) Обучение за повишаване на осведомеността относно уврежданията**

Обучението на персонала, който обслужва пряко пътуващите, включва:

- осведоменост и подходящо отношение към пътници с физически, сетивни (слухови и зрителни), скрити или когнитивни увреждания, включително как да се прави разграничение между различните способности на лицата, чиято подвижност, ориентация или възможност за комуникация може да е намалена;
- бариери пред лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност, включително свързани с нагласата към тях и с обкръжаващата среда, физически и организационни бариери;
- признати кучета придружители, включително ролята и нуждите на куче придружител;
- справяне в непредвидени ситуации;
- междуличностни умения и начини за комуникация с глухи лица и с лица с увреден слух, лица със зрителни увреждания, с речеви увреждания и с когнитивни увреждания;
- внимателно боравене с инвалидни колички и друго оборудване за придвижване, така че да бъде избегнато нанасянето на вреди (за целия персонал, който отговаря за обработката на багажа, ако има такъв).

б) Обучение, свързано с предоставяне на помощ на лицата с увреждания

Обучението на персонала, който предоставя помощ пряко на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност, включва:

- как да се помогне на лицата в инвалидни колички да се прехвърлят във и от инвалидната количка;
 - умения за предоставяне на помощ на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност, които пътуват с признати кучета придружители, включително ролята и потребностите на тези кучета;
 - техники за придружаване на пътници със зрителни увреждания и за общуване с признати кучета придружители и техния превоз;
 - познаване на видовете оборудване, което може да подпомогне лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност, както и познания за боравенето с подобно оборудване;
 - ползване на оборудване за подпомагане на качването и слизането от превозното средство и познаване на съответните процедури за подпомагане на качването и слизането, които гарантират безопасността и запазването на достойнството на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност;
 - разбиране на необходимостта от надеждна и професионална помощ. Също така осъзнаване на възможността определени лица с увреждания да се почувстват уязвими по време на пътуването поради своята зависимост от предоставяната помощ;
 - познания за оказване на първа помощ.
-

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ НА СЪВЕТА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На 4 декември 2008 г. Комисията представи предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите ⁽¹⁾.

На 23 април 2009 г. Европейският парламент прие становището си на първо четене ⁽²⁾.

На 17 декември 2009 г. Съветът постигна политическо съгласие по проекта за регламент. След редакцията на юрист-лингвистите Съветът прие своята позиция на първо четене на 11 март 2010 г. в съответствие с обикновената законодателна процедура, посочена в член 294 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

В хода на работата си Съветът взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет. Комитетът на регионите отказа да даде становище.

II. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

1. Общи въпроси

Предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно правата на пътниците в автобусния транспорт е част от общата цел на Европейския съюз да гарантира равно третиране на пътниците, независимо от вида транспорт, който са избрали. Вече има прието законодателство от подобно естество за пътниците във въздушния ⁽³⁾ и железопътния транспорт ⁽⁴⁾. То съдържа разпоредби относно отговорността в случай на причинена смърт или телесна повреда на пътници, както и загуба или повреда, нанесена на техния багаж, автоматични решения за случаи, при които пътуването се прекъсва, третиране на жалби, средства за правна защита, информация за пътниците и други инициативи. Освен това се въвеждат правила за предоставянето на информация и оказването на помощ на лица с увреждания и лица с намалена подвижност.

Въпреки че Съветът е съгласен с Комисията по отношение на целта на предложението, подходът на Съвета включва съществени изменения на първоначалното предложение. Редица от предложените разпоредби не бяха приемливи, тъй като налагат твърде голяма административна тежест и създават разходи за превозвачите и националните администрации, без да носят добавена стойност за пътниците, която да компенсират тези неудобства. Други бяха преработени, отчитайки различията в законодателствата на държавите-членки, за да се избегнат противоречията между предлагания проект за регламент и съществуващото национално и европейско законодателство. Накрая, трети разпоредби бяха преработени с цел опростяване и изясняване на регламента.

Като резултат от този подход с позицията на Съвета на първо четене в известна степен се изменя първоначалното предложение на Комисията, като се преформулира текстът и се заличават някои разпоредби от него. Това означава, че всички изменения, внесени в становището на Европейския парламент на първо четене, които са свързани със заличените разпоредби, не бяха приети от Съвета.

Съветът се стреми към постигането на балансирано решение, което да отчита правата на пътниците, както и нуждата да се осигури икономическа жизнеспособност на автобусните превозвачи, които са предимно малки и средни предприятия, поради което включи текста на изменение 3 на Европейския парламент в своята позиция на първо четене.

⁽¹⁾ Док. 16933/08.

⁽²⁾ A6-0250/2009.

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 295/91, ОВ L 46, 17.2.2004 г., стр. 1, и Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт, ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт, ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 14.

2. Ключови въпроси на политиката

i) Приложно поле

В първоначалното предложение на Комисията регламентът трябваше да се прилага общо за всички редовни пътнически превози от страна на автобусните превозвачи. Държавите-членки имаха правото да освободят от прилагането на регламента единствено градските, крайградските и регионалните превози, предоставяни по силата на договори за обществена услуга, при условие че тези договори гарантират равнище на права на пътниците, сравнимо с изискваното в настоящия регламент. В допълнение Европейският парламент внесе едно изменение, което дава право на държавите-членки при горното условие да изключат от приложното поле градските и крайградските, но не и регионалните превози.

Съветът прецени, че не може да приеме така предложеното от Комисията приложно поле и предложените във връзка с него изменения от Европейския парламент (изменения 1, 2 и 81), защото смята, че градските, крайградските и регионалните превози попадат в обхвата на принципа на субсидиарност.

Включването на регионалните превози в приложното поле, както бе предложено от Европейския парламент, би могло да създаде евентуални проблеми както за пътниците, така и за отрасъла. В големите урбанистични зони превозвачите обикновено обслужват цяла транспортна мрежа, която включва автобусни линии, метро, влакове за придвижване от дома до работното място и трамваи. Често всички тези транспортни услуги са от градски, крайградски или регионален характер. Ако от приложното поле бъдат изключени само градските и крайградските превози, това би означавало, че за части от въпросните мрежи ще важат правилата, предназначени за превози на далечно разстояние. При това положение ще се наложи превозвачите, които обслужват тези мрежи, да прилагат по няколко системи за обезщетяване в рамките на една мрежа, като някои от тези системи всъщност не са подходящи за този вид превози. Това ще обърка и пътниците, които използват въпросните мрежи, защото ще им бъде трудно да се ориентират в кой случай кои са приложимите правила.

Нещо повече, тъй като има възможност регионалните железопътни превози да бъдат изключени от приложното поле на съществуващия регламент за правата на пътниците в железопътния транспорт, отсъствието на съответна разпоредба в регламента за правата на пътниците в автобусния транспорт, би могло да наруши конкуренцията между двата сектора. А автобусният и железопътният транспорт често служат като взаимна алтернатива.

Поради тези причини Съветът не можа да приеме внесените от Европейския парламент изменения в приложното поле. Следователно Съветът предлага проектът за регламент да се прилага за пътниците, които използват редовни вътрешни и международни превози, но да има възможност на национално равнище да бъдат изключени от приложното му поле редовните градските, крайградските и регионалните превози. Освен това Съветът въвежда разпоредба, с която да се осигури спазване на определени основни права при всички видове автобусни превози без изключение (напр. недискриминационни договорни условия и цени и право на превоз за хора с увреждания и за хора с намалена подвижност, както и право на съответното освобождаване от прилагането на разпоредбите).

На държавите-членки се дава право да освобождават от прилагането на разпоредбите на регламента редовните вътрешни превози за срок до пет години, като това освобождаване може да бъде подновявано на два пъти. Освен това държавите-членки може да освободят от прилагането на разпоредбите на регламента за срок до пет години, с възможност за подновяване, определени редовни превози, които в значителна част от маршрута си — включително поне една редовна спирка — се извършват извън ЕС.

Освен това, във връзка с приложното поле има конкретна разпоредба, която дава възможност на държавите-членки да запазят изцяло националните си разпоредби, при условие че гарантират, че нивото на защита на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност съгласно националните им разпоредби е най-малко същото като предвиденото в регламента.

ii) Инфраструктурни промени

По отношение на инфраструктурата Съветът е готов да насърчи и подкрепи всяка инициатива за закупуване на ново оборудване или за изграждане на нова инфраструктура с оглед на нуждите на хората с увреждания и на хората с намалена подвижност, както ясно се изтъква в едно от съображенията. Този регламент обаче попада в рамките на законодателството за защита на потребителите и следователно не може да съдържа технически изисквания, които да задължат превозвачите да модифицират или заменят превозните средства или инфраструктурата и оборудването на автогарите. Поради тази причина нямаше как да бъдат приети всички изменения на Европейския парламент относно инфраструктурните промени (изменения 6—10).

iii) Обезщетяване и помощ в случай на злополуки

В предложението на Комисията са уредени правилата относно отговорността на автобусните превозвачи за пътниците и техния багаж. Установяването на хармонизирани правила за отговорността на автобусните превозвачи би било от полза за пътниците. За нанесена щета на стойност до 220 000 евро автобусният превозвач следва да носи стриктна отговорност, т.е. да няма възможност да се освободи от отговорност, като докаже, че няма вина за злополуката. За щети на стойност над 220 000 евро отговорността следва да се основава на наличието на вина, но неограничена. Пътниците, пострадали при пътна злополука, следва да имат право на авансови плащания, за да преодолеят икономическите трудности, с които те или семействата им могат да се сблъскат в резултат от настъпила смърт или причинена телесна повреда.

В същото време в съществуващата уредба относно отговорността, която е в сила в държавите-членки, има сериозни различия по отношение на основанието за отговорност (стриктна неограничена отговорност, стриктна отговорност с изключения при форсмажорни обстоятелства и отговорност, основана на вината), които не могат да бъдат преодоленни. Освен това в различните държави-членки законодателството отчасти се основава на Директива 2009/103/ЕО относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка („Директивата за застраховките за моторни превозни средства“) и отчасти на национални разпоредби, които надхвърлят рамките на правото на ЕС. Тези текстове вече регулират отговорността спрямо пътниците в автобусен транспорт като от съществено значение е да се избягват противоречия между настоящия текст и горепосочената „Директива за застраховките за моторни превозни средства“.

Ето защо Съветът прие подход, който се основава на съществуващата система, като в същото време се добавят някои основни елементи на хармонизация. Предлага се въвеждането на минимален праг за пътник и за единица багаж: 220 000 евро за пътник в случай на причинена смърт или телесна повреда на лицето. В случай на загуба или нанесена щета на багаж — 500 евро за градските, крайградските и регионалните превози и 1 200 евро за останалите видове редовни превози. По този начин обезщетяването за багаж би станало съпоставимо с разпоредбите на „жп регламента“, като се отчитат специфичните особености на градските, крайградските и регионалните превози. По отношение на инвалидните колички, другото оборудване за придвижване и помощните средства, текстът на Съвета предвижда винаги пълен размер на обезщетението, независимо че се третират като обикновен багаж, дори когато щетите са нанесени при оказване на помощ (в духа на изменение 46 на Европейския парламент).

Освен това текстът бе адаптиран за случаите на предоставяне на помощ на пътници с оглед на непосредствените им практически нужди след настъпила злополука. В директивата за застраховането на моторни превозни средства няма такава разпоредба, която представлява реално предимство за автобусните пътници, като същевременно не увеличава административната тежест за автобусните превозвачи.

В светлината на изложеното по-горе Съветът прецени, че не може да приеме предложението от Комисията за подход, нито измененията на Европейския парламент във връзка с отговорността (изменения 18—24).

iv) Права на хората с увреждания и хората с намалена подвижност

Съветът изцяло подкрепя целта на Комисията да гарантира на хората с увреждания и хората с намалена подвижност недискриминационен достъп до автобусите. Поради това Съветът се придържа силно към предложението на Комисията, въпреки че изменя някои разпоредби, за да ги направи целесъобразни, да ги опрости и поясни в известна степен. По отношение на тази глава, Съветът включи няколко изменения на Европейския парламент в своя текст или изцяло, или частично, или като запази техния дух.

Във връзка с изключенията по отношение на правото на превоз, Комисията предложи да се предвиди възможност за отказване на превоз на лица с увреждания, с позоваване на изискванията за безопасност или поради размера на превозното средство. Съветът предвижда редица подобрения, като се позовава на „проекта“ на превозното средство, вместо на неговия „размер“, като по този начин включва по същество или запазва духа на изменения 26 и 27 на Европейския парламент. Нещо повече, Съветът прие изменение 73 по отношение на избора, който се дава на лицето с увреждания или на лицето с намалена подвижност при отказване на превоз.

В съответствие с първоначалното предложение, превозвачът би могъл да изиска лицето с увреждане или лицето с намалена подвижност да бъде придружено от друго лице, способно да окаже помощ. Съгласно позицията на Съвета на първо четене, ако превозвачът отправи такава искане във връзка с превозването на пътник, придружавашото лице се превозва безплатно и, доколкото е целесъобразно, се настанява на седалката до лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност. Тази разпоредба включва по същество изменение 29 на Европейския парламент.

Текстът на Съвета на първо четене урежда недискриминационни условия за достъп, както и публичното им предоставяне в подходяща форма за хората с увреждания и хората с намалена подвижност, като по този начин приема частично или напълно изменения 31 и 32 на Европейския парламент. Нещо повече Комисията се задължава да предостави в интернет списък на посочените от държавите-членки автогари, където се предлага помощ на хора с увреждания и на хора с намалена подвижност, съгласно изменение 36 на Европейския парламент.

Що се отнася до помощта за хора с увреждания и за хора с намалена подвижност, такава помощ ще се предоставя, при условие че въпросното лице уведоми превозвача или оператора на автогарата най-късно два работни дни предварително (Комисията предложи 48 часа) и се яви в определения пункт най-малко 60 минути преди обявения час на заминаване. Поради това Съветът прецени, че не може да приеме изменение 39, с което се предлага по-кратък срок от 24 часа. Освен това ако лицето има специфични нужди от място, пътникът следва да уведоми превозвача за тези нужди по време на резервацията, при условие че тази нужда е известна по това време. Това допълнително изискване, въведено от Съвета, ще позволи на превозвача да задоволи тези специфични нужди и да предостави най-добрата възможна услуга на въпросното лице.

По отношение на предоставянето на помощ вътре в превозното средство Съветът ограничи обхвата на първоначалното предложение на Комисията. Текстът на Съвета постановява, че трябва да се предоставя информация в достъпен вид, както и помощ за качване и слизане при спиране за почивка по време на пътуването, като такава помощ се предоставя само при условие че в превозното средство има и други служебни лица освен водача. По този начин се отчита фактът, че повечето превозни средства се обслужват единствено от водача и следователно оказването на помощ по време на пътуването би се отразило на неговите часове за управление и съответно на изискванията за сигурност.

Помощта за хората с увреждания и хората с намалена подвижност трябва да се предоставя безплатно на определените от държавите-членки автогари с подходящ персонал и служебните лица, които оказват пряка помощ на подобни хора, следва да са преминали подходящо обучение за целта. Служебните лица, включително водачите, които работят пряко с пътници следва да бъдат обучени по проблемите на хората с увреждания.

v) *Права на пътниците в случай на отменяне или забавяне*

В предложението на Комисията се предвиждат задължения за автобусните превозвачи в случай на възпрепятстване на пътуването поради отмяна на транспортната услуга или забавяне. Превозвачите следва да заплатят обезщетение на стойност 100 % от цената на билета, в случай че не предложат алтернативен превоз или не предоставят необходимата информация.

Въпреки че напълно подкрепя принципа, че превозвачите и операторите на автогари следва да се грижат за своите пътници, Съветът измени предложението на Комисията предвид специфичната структура на сектора. Постигнато бе съгласие за различен подход към пътниците, които заминават от автогари и такива, които заминават от автобусни спирки, защото не е нито възможно, нито разумно да се предоставя например на спирките същото ниво на информация относно забавянето, както в автогарите с подходящ персонал.

В случай на забавяне над два часа или отмяна на пътуването, пътникът може да избере дали да продължи пътуването със същия вид транспорт, да се обади за прехвърляне на друг вид транспорт или да поиска да му бъде възстановена стойността на билета (възстановяването става до 14 дни след събитието и при нужда се начислява такса за двупосочен билет). В случай на забавяне с повече от два часа на пътуване, което продължава над три часа, за пътниците, които заминават от автогара, превозвачът ще трябва да осигури еднократно храна и напитки в духа на изменение 53 на Европейския парламент, но няма да е длъжен да осигури настаняване за нощта, въпреки че е длъжен да помогне за намирането на място, където пътниците да се настанят. Пътниците в автобусния транспорт обаче няма да се ползват от допълнително обезщетение (освен цената на билета), както е случаят с пътниците в морския и железопътния транспорт. Следователно измененията на Европейския парламент във връзка с обезщетяването и настаняването не са запазени (изменения 49, 50, 51, 52, 54 и 55).

Европейският парламент внесе някои изменения относно обезщетяването и помощта в случай на забавяне при пристигане и съответното освобождаване в случай на непреодолима сила (изменения 56 и 57), които освобождават превозвача от отговорност за нанесени щети в резултат от обстоятелства, които не са свързани с неговата работа и които той не би могъл да предвиди. Съветът не прие тези изменения, тъй като в неговия текст не се предвиждат никакви разпоредби за обезщетение в случай на забавяне при пристигане.

Подобни обезщетения биха създали допълнителна отговорност за автобусните превозвачи и биха създали прекомерна тежест; нещо повече, това би подложило водачите на натиск да спазват разписанието на всяка цена, което би изложило на риск пътната безопасност.

Съветът подкрепи изменение 58 относно информацията в достъпна форма за хората с увреждания и хората с намалена подвижност.

vi) *Общи разпоредби относно информацията, работата с жалби и националните органи за надзор по прилагането на регламента*

Съгласно позицията на Съвета на първо четене, превозвачите и управителите на автогари предоставят в рамките на съответните си сфери на компетентност подходяща информация на пътниците по време на цялото пътуване в достъпен вид по целесъобразност. Освен това те уведомяват пътниците относно техните права по подходящ и разбираем начин, в духа на изменение 62 на Европейския парламент.

Относно жалбите в предложението на Комисията бяха включени разпоредби за начина, по който превозвачите следва да обработват жалбите и в частност сериозните правни последици, в случай че не отговорят на жалба.

Въпреки че е съгласен по принцип с предложението на Комисията, Съветът внася по-голяма гъвкавост в системата, за да се избегнат непредвидените последици за правните системи и административните структури на държавите-членки. В този контекст и с цел да се избегне допълнителната бюрокрация Съветът не прие изменение 64 на Европейския парламент, с което се въвеждаше задължение за автобусните превозвачи да публикуват ежегодно подробен доклад за получените жалби.

В допълнение, Парламентът предложи националните органи по прилагането да са независими (изменение 65). Позицията на Съвета на първо четене посочва по-ясно, че тези органи следва да са независими от превозвачите, туроператорите и операторите на автогари.

vii) *Дата на прилагане на регламента*

Комисията бе предложила регламентът да влезе в сила 20 дни след публикуването му в Официален вестник на ЕС и да започне да се прилага една година след тази дата.

Позицията на Съвета на първо четене предвижда регламентът да бъде приложен две години, след като бъде публикуван, с което приема по същество изменение 69 на Европейския парламент.

3. Други изменения, приети от Европейския парламент

Допълнителните изменения, които не са включени в позицията на Съвета на първо четене, засягат следното:

- промени в определенията на „договор за превоз“ (изменение 13), „продавач на билети“ (изменение 14), „туроператор“ (изменение 15) и „отмяна“ (изменение 16);
- предложение за ново определение на „достъпни форми“ (изменение 17);
- позоваване на „хора, които не могат да пътуват без помощ поради напреднала или млада възраст“ (изменение 34);
- помощ, пригодена към индивидуалните нужди на хората с увреждания или хората с намалена подвижност (изменение 35);

- необходимостта да се гарантира, че пътникът получава потвърждение, че за нуждите му от помощ е направено уведомление (изменение 40);
- всяко обезщетение, отпуснато по силата на регламента, което може да бъде приспаднато от всяко допълнително отпуснато обезщетение (изменение 59);
- санкциите, приложими при нарушение на разпоредбите на регламента, които могат да включват разпореждане за изплащане на обезщетение (изменение 68);
- изменения 70, 71 и 72 относно приложенията към регламента.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

При установяване на своята позиция на първо четене Съветът взе изцяло предвид предложението на Комисията и становището на Европейския парламент на първо четене. Във връзка с измененията, предложени от Европейския парламент, Съветът отбелязва, че значителен брой изменения — по дух, частично или изцяло — вече са включени в неговата позиция на първо четене.
